Доклад

за учредяването и дейността на Временния комитет за защита на природата.

Въ изпълнение решението на XII-ото общо годишно събрание на д-вото на българските лесовъди, управителният комитет на същото взе: българско природоизпитателно дружество, българското ботаническо дружество, Лъвската организация, българското ентомологическо д-во и българския туристически съюз въ България, за съвместна дейност за защитяване на родната природа. Споменатите дружества и организации се събраха и тия техни делегати за изработването имъ правила и избраните отъ тъхъ делегати се събраха заедно съ делегатите на д-вото на българските лесовъди на първо общо заседание на 5 мартъ 1928 год. въ салона на д-вото на българските лесовъди. Събранието отвори управ. комитет на същото г. М. Захариевъ. За временен председателъ на събранието бъ избранъ г. Инж. М. Цвиковъ — делегатъ на Лъвската организация. По предложението на председателствующия, г. М. Д. Русевъ даде нъкои обяснения върху задачите за защита на природата, нейните задачи и нуждата за реализирането имъ. Цъкъвъ обширенъ дебатъ върху задачи и въ г. председ. Н. Димитровъ. Делегатите на дружествата и организациите, присъствувани въ събранието, направиха удобни декларации и изтъкнаха интереса, който тия дружества имъ проявяватъ къмъ новата идея.

Въ заседанията на 12. и 19. мартъ бъше споренъ за разглеждане въпроса за „организиране на българското дело за защита на природата у насъ". Следъ обширни дебати, въ които се открояваха главно две течения — едно за дейностъ чрезъ законодателни мерки, само не се изключава пропагандаторската културно-просвътна дейностъ, въ вървежъ по-нататъшните изгледи и друго, преимущо за културно-просвътна дейностъ и ограничени законодателни мерки, решиха се, делегатите да се конституиратъ въ Временен комитетъ за защита на природата, само за изработване следните правила: председателъ — г. проф. Инж. Сав. Ценковъ, делегатъ на бълг. ботан. д-во, и подпредседателъ — г. Инж. М. Цвиковъ, делегатъ на Лъвската организация и секретаръ — г. М. Д. Русевъ, делегатъ на д-вото на българските лесовъди.

Всъки конституиранъ комитетъ си изработи, преди всичко, за задача, да проучи въпроса и да изработи проекта за плана за създаване на една изработена организация за защита на родната природа.

Въ изпълнение на тази задача, изработеният временен свикъ комитета на заседание на 30 априлъ, съ следния дневенъ редъ:

1. Закони за защита на природата въ чужбина;

2. Въпроса за защита на природата у насъ и

3. Докладъ на Ловната организация по обекта на Централната ловна разводна, евентуално и растителна, станция.

По точка 1-ва отъ дневния редъ говорика: г. проф. Т. Димитровъ, който прочете „Закона за защита на природни паметници въ Япония" и даде ~~извести~~ нѣкои обяснения; секретарьтъ г. М. Русковъ прочете по-важнитѣ постановления отъ „Общия законъ за защита на природата въ Австрия", изтъкна начина на третиране на материята въ него и го преторѣча за образецъ при създаването и у насъ на законъ за защита на природата. Председателятъ г. проф. Д-ръ Петковъ прочете „Закона за защита на растенията" въ Грисонския кантонъ въ Швейцария.

По точка 2-ра отъ дневния редъ станаха продължителни дебати, при които г. Т. Захариевъ изтъкна, че ние не бива да се ограничаваме само съ защитата на отдѣлни рѣдки и интересни обекти — природни паметници, а да целимъ запазването на природата въ нейната цѣлость. По предложение на председателя се прие, целита на бѣдащата организация да бѣде обща защита на родната природа, както се почне съ запазване, на първо време на отдѣлнитѣ обекти, въ които се включватъ, по възможность, повече природни паметници, далечъ отъ населени мѣста.

По точка 3-та г. Д-ръ М. Шиховъ прочете доклада на Ловната организация, по поводъ на който се изказаха пожелания, да се разшири задачата на централната ловна разводна станция, както се запази въ нея, ~~[illegible]~~ въ своя по възможность първобитенъ видъ живата и мъртва природа.

Последующитѣ заседания на Временния комитетъ за защита на природата имаха за цель, да разрешатъ рѣдица предварителни въпроси, съ цель да може да се изработи една проекто-програма за сѫщностьта на бѣдащата обща организация за защита на природата. За изработване на тая проекто-програма комитетътъ има следнитѣ заседания:

На 14. май комитетътъ се занима съ въпроса: „Каква трѣбва да бѣде организацията за защита на природата?" По него се развиха доста оживени дебати и се очертаха нѣколко гледища. Прие се предложението на г. Д-ръ М. Шиховъ — организациитѣ, представени въ сегашния времененъ комитетъ, да образуватъ „Съюзъ за защита на родната природа", на който тѣ ставатъ членове-основатели.

Въ заседанията на 11. и 20. ноний комитетътъ разгледа подробно въпроса за „срѣдствата на организацията за защита на природата, за нейната сѫщность и бѣдаща дейность". По въпроса за срѣдствата, както се взема предъ видъ, че нѣкои отъ представенитѣ организации сѫ малобройни и срѣдствата имъ оскѣдни, реши се — паричната вноска, която членоветѣ-основатели трѣбва да правятъ въ касата на

Съюза, да бъде пропорционална на средствата, съ които тѣ разполагатъ. Во втората часть отъ дневния рея секретаря на Комитета г. М. Русков докладва изработената отъ него проекто-програма, която съ малки измѣнения се прие и се реши да бъде врѣчена на отдѣлнитѣ организации, за да я поднесатъ за удобрение отъ тѣхнитѣ общи годишни събрания. Реши се да се покани да влезе като членъ-основатель въ Съюза и бъ и г. геологическо д-во, което прие тази покана и отговори утвърдително.

Общитѣ годишни събрания на всички дружества и организации удобрила изпратенатa имъ проекто-програма за Съюзъ за защита на родната природа безъ измѣнения и предѣлиха и членската вноска, която ще внасятъ въ касата на Съюза. Следъ като се получиха всички съобщения за това, временниятъ к-тъ поднови заседанията си и на 27. февруари т.г. изработи „Проекто-устава на Съюза за защита на природата", а въ заседанието си на 7. мартъ приготви проекто-програма за предстоящата дейность на Съюза следъ неговото учредяване и необходимия за тази цель бюджетъ, които предстои да се разгледатъ и удобрятъ отъ днешното събрание.

София, 14. мартъ 1929 г.

Председатель:

Секретарь: Инж. М. Русков